

Rheoli Dy Bryderon

Gall meddwl am orbryder fod yn annymunol. Efallai hoffet ti edrych ar y daflen hon gyda rhywun rwy't ti'n ymddiried ynddo fel gweithiwr gofal iechyd

Rheoli Dy Bryderon

Tudalen Gynnwys

Beth yw Gorbryder?

Tudalen 3

Pam mae'n digwydd?

Tudalen 4 a 5

Beth sy'n digwydd pan
fyddi di'n teimlo'n bryderus iawn?
7, 8 a 9

Tudalen 6,

Beth galli di ei wneud?

i helpu dy hun

Tudalen 10, 11 a 12

Yr hyn gall eraill ei wneud

i dy helpu di

Tudalen 13 ac 14

Ble i ddod o hyd i fwy o
wybodaeth

Tudalen 15 ac 16

Beth yw Gorbryder?

Gorbryder yw sut mae pobl yn teimlo pan fyddant yn poeni, yn ofnus neu dan straen am rywbeth.

Mae gorbryder yn deimlad normal

Mae pawb yn teimlo'n bryderus ar adegau ac mae hynny'n naturiol

Mae rhai pobl yn teimlo'n bryderus iawn ac mae'r teimlad hwn yn para am amser hir

Gall hyn fod yn anodd ymdopi ag ef

Gall teimlo'n bryderus iawn am amser hir ei gwneud hi'n anodd gwneud pethau bob dydd

Efallai na fyddi di'n teimlo fel gwneud ffrindiau, mynd i'r gwaith, mynd i'r coleg a chael hwyl

Pam mae'n digwydd?

Efallai y byddi di'n teimlo'n bryderus iawn oherwydd dy fod wedi cael llawer o newidiadau yn dy fywyd fel

Rhywun annwyl i ti wedi marw

Symud tŷ

Damwain car

Newidiadau yn dy fywyd

Pam mae'n digwydd?

Efallai y byddi di'n teimlo'n bryderus iawn oherwydd

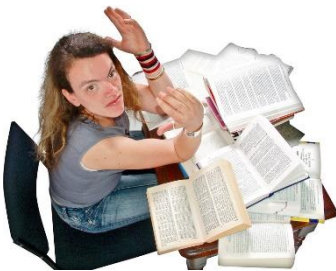

Rwyt ti wedi cymryd rhai mathau o gyffuriau anghyfreithlon

Rwyt ti wedi yfed gormod o alcohol

Gallet ti deimlo'n bryderus oherwydd dy fod yn poeni am

bobl yn gofyn i ti wneud rhywbeth sy'n anodd i ti

Rhywbeth a allai ddigwydd yn fuan

Beth sy'n digwydd pan fyddi di'n teimlo'n bryderus

Pan fyddi di'n teimlo'n bryderus

1. Efallai y byddi di'n meddwl ac yn teimlo'n wahanol

2. Efallai y bydd gen ti newidiadau yn dy gorff

3. Efallai y byddi di'n ymddwyn yn wahanol

Bydd y tudalennau nesaf yn dweud mwy wrthot ti am y 3 pheth hyn

Beth sy'n digwydd pan fyddi di'n teimlo'n bryderus

---

1. Efallai y byddi di'n meddwl ac yn teimlo'n wahanol

Pan fyddi di'n teimlo'n bryderus, mae gen ti feddyliau gwahanol na phan fyddi di'n teimlo'n ddigynnwrf.

Efallai y bydd dy feddyliau yn fwy negyddol, yn bryderus neu'n ofnus

Gall y meddyliau hyn wneud i ti deimlo nad oes gen ti unrhyw reolaeth

Pan fyddi di'n teimlo nad oes gen ti unrhyw reolaeth efallai y byddi di'n teimlo hyd yn oed yn fwy pryderus

Beth sy'n digwydd pan fyddi di'n teimlo'n bryderus

---

2. Efallai y bydd gen ti newidiadau yn dy gorff

Efallai y bydd dy galon yn curo'n gyflymach

Efallai y byddi di'n chwysu

Efallai y byddi di'n teimlo'n benysgafn

Efallai y byddi di'n cael trafferth cysgu yn y nos

Beth sy'n digwydd pan fyddi di'n teimlo'n bryderus

---

3. Efallai y byddi di'n ymddwyn yn wahanol

Efallai y byddi di'n brifo dy hun

Efallai y byddi di'n brifo pobl eraill

Efallai y byddi di'n rhoi'r gorau i fynd allan a siarad â ffrindiau, neu ddim eisiau bod gyda phobl eraill

Efallai yr hoffet ti daflu neu dorri pethau

Gall yr ymddygiadau hyn ei gwneud hi'n anodd gwneud pethau bob dydd fel gwneud ffrindiau, mynd i'r gwaith, mynd allan a byw lle rwyf ti am fyw

Ble gelli di gael cymorth?

Cymryd dy feddyginiaeth

Os yw dy feddyg wedi rhoi meddyginiaeth i ti, gall hyn eich helpu i deimlo'n fwy digynnwrf

Gwneud ymarfer corff

Gall ymarfer corff wneud i ti deimlo'n dda. Gallet ti fynd i gerdded, dawnsio neu nofio

Gwneud rhai ymarferion anadlu

Edrycha ar ein taflen am "Sut i ymlacio" i ddarganfod sut i wneud hyn

Gwneud pethau rwyf ti'n mwynhau eu gwneud

Mae gwneud pethau rwyf ti'n eu mwynhau yn bwysig i dy helpu i deimlo'n well.

Paid ag yfed gormod o alcohol, coffi neu gymryd cyffuriau anghyfreithlon. Efallai y bydd y rhain yn gwneud i ti deimlo'n fwy pryderus

Beth gelli di ei wneud i helpu dy

Siarada â dy feddyg.

Gall dy feddyg fod dy seiciatrydd neu dy feddyg teulu. Gall dy feddyg sicrhau dy fod yn cael y math cywir o help

Gall cwnsela neu therapi fod yn fath da o help

Gelli di siarad â dy gwnselydd neu dy therapydd am dy orbryder

Beth gall eraill ei wneud i helpu?

Gall cefnogaeth gan bobl eraill fel teulu, ffrindiau, gofalwyr a gweithwyr proffesiynol dy helpu i deimlo'n well

Gall eraill dreulio amser gyda ti

Siarad â ti a gwranddo ar dy broblemau

Dy helpu i ddysgu ffyrdd newydd o ddelio â dy orbryder

Gall eraill ddarganfod pam rwyd ti'n pryderu drwy

Gofyn i ti beth sydd o'i le

Gofyn i ti beth sy'n dy wneud ti'n hapus
12
ac yn drist

Beth gall eraill ei wneud i helpu?

Gall eraill helpu i wneud dy fywyd yn teimlo'n dda drwy

Dy helpu i wneud pethau rwyd ti'n eu mwynhau a phethau sy'n dy helpu i deimlo wedi ymlacio

Dy helpu i wneud y pethau bob dydd y mae angen i ti eu gwneud, fel siopa a golchi dy ddillad

Dy helpu i weld dy feddyg neu nyrs

Ble i gael rhagor o wybodaeth

Y Samariaid

Gellid di siarad â nhw ar unrhyw adeg am sut rwyf ti'n teimlo

Rhadffon 116 123

Gwefan: www.samaritans.org

Mind Cymru

Gwybodaeth a chefnogaeth os oes gen ti angen iechyd meddwl

Ffôn 0300 123 3393

Neu destun 86463

Gwefan www.mind.org.uk

~~C.A.L.L.~~ 111 Cymru Pwysu 2

Ar gyfer cymorth iechyd meddwl brys Pobl a fydd yn gwrando arnat ti ac yn rhoi gwybodaeth i ti am iechyd meddwl. Ffônwch 111 a phwyswch opsiwn 2

Rhadffôn 0800 132 737

Neu neges destun: 'help' i 81066

Gwefan:

www.callhelpline.org.uk

Ble i gael rhagor o wybodaeth

Dy Feddyg Teulu

Os oes gen ti gwestiynau am orbryder neu os wyt ti am wybod mwy, gelli di siarad â dy feddyg teulu

Mwy o Daflenni

Gall meddwl am orbryder fod yn annymunol. Efallai yr hoffet ti edrych ar daflenni eraill am bynciau eraill gyda rhywun

Diwygiwyd y daflen hon gan Aneurin Bevan a'r gwasanaeth Seicoleg Anabledd Dysgu

Awduron: Gwasanaeth Seicoleg Anabledd Dysgu Aneurin Bevan

Dyddiad Llunio: Chwefror 2019

Dyddiad Adolygu: Mai 2023

Diolch i Photosymbols am ddefnyddio delweddu

PHOTO **SYMBOLS**

Am y newyddion diweddaraf
ar Facebook

Dilynwch ni ar Twitter
@AneurinBevanUHB

